

સવત ૧૬૭૧ ના કલિંકે ગુરુ ૧૦ મે ભાવનગરમાં ઉપધાન
 નાન કવાડ સા ચક્ર આચાર્યશ્રી વિજય-મંગલસૂત્રીચંદના પાંચારના
 ઉપાધ્યાયશ્રી રીંગવિજય તથા પદ્મ્યાસશ્રી જનવિજયશ્રી વહેવે
 ગાનનારના ઉપધાનનાંકોની સખા ૨૦ ઉપરાંત આચાર્યશ્રી
 ડોનારી દત્તા ઉપાધ્યાય ન રાનો નમામ ગચ્છના આચાર્યશ્રી પુરોહિત
 તમ તથા કંપાને મળે ત્રીસનો આસ મેળવનામા આ પોરના,
 પરંતુ સખા ૨૦ એક ગુરુશ્રીએ ઉપરાંતવાદોની ભક્તિ મંડુ અપ
 ગીને કળી હતી આ પ્રસંગે ઉપરાંત નમંરી વિધિનું ત ન અગાં
 પડ ઉપધાનવદમા કાટિંગેચર થવાથી તે નમની જરૂરી માન
 તો : નવુપાડ નાન - નારિંગોને થાય તો ગૃહ એમ અત કરણમાં
 આસારી પદ્યાસશ્રી શ્રી દાનવિજયશ્રી મહાજન પાસે તે સમંરી
 વિધિવારી સમજે આ વેળા તરાર કવામા અગરો, ત્યારપછી
 તેઓ સાહેબ સાસે પસાર કરાવી પ વામર, ત્રી મિલિવિજયશ્રી
 મારાજને વાચતા મોકલી, તેઓ સાહેબે રખી મોકલેલી સગનાઓ
 અનસાર મુકારે રીને મા લેખ પ્રથમ સંવત ૧૬૭૧ મા મહા
 પાવમા અગરો હતો ૫જી સવત ૧૭૭૨ મા અપરો હતો
 ત્રીજવર સવત ૧૮૮૦ મા પાવો હતો આ ચોથી આગત :
 આના જે કાર્ત્ત્ત્વના નિવાન આ વિધિના અનબરી મનિજને
 જાણાય તો તેઓ અગરો રખી મોકલના પા કરી

વિરિના જાડ પ્રથમ ચન્ને ૧જી જો કાલ ૫ : કિયા - વામા
 આરે તોજ તે વિદુષ થઈ શકે છે તેો મારેજ આ પ્રથમ કરાની જ
 મારી છે આપતા છે કે ઉપધાન વદન ૨ રાના હ હક આરંભ વિકાસ
 આ બુખો તેમ જાળ વેળ, જેથી રખઓ પ્રવાસ લકા થો તથાગુ

અસા પી ૧
 સ ૧૮/૬

} ના હુવરજ આગુદહ
 ભાવનગર

➔ ઉપધાન ➔

ઉપધાન એટલે શું ?

મુનિમહારાજાઓને મૂર્તિ દ્વારેના અભ્યાસની યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરવા માટે જેમ યોગોદ્ધન કરવાનું પન્માત્માએ નિર્દેશ તોદારા કરમાવ્યું છે અને તે આજ્ઞાનું આરાધન કરવાના અભિલાષી મુનિઓ યોગોદ્ધન કરે છે, તે પ્રમાણે શ્રાવકોને માટે દેવવદનમા આવતા સૂત્રોને માટે ઉપધાન વહન કરવાનું શાસ્ત્રીયે કરમાવેલું છે પ્રથમ અક્ષ-માત્ર તે તે સૂત્રો કહે કયા હોય અથવા અર્થ અહિં તેનું પન્જ્ઞાન મેળવ્યું હોય પરંતુ જેમ અનેક પ્રકારના મતો નિર્દેશ કરવાને માટે તેના કન્પ મુજબ અમુક તપસ્યા કરવી પડે છે, અમુક સ્થિતિમા, અમુક સ્થળે અમુક આચરે જેમણે પડે છે, અમુક સપ્તમા તે તે મત્રનો એકાગ્ર ચિત્ત જાપ કરવો પડે છે અને તે પ્રસંગે પ્રાપ્ત થતા ઉપદ્રવો-ઉપસર્ગો સહન કરવા પડે છે ત્યારે તે મત્રો નિર્દેશાય છે અને પણ તનો યથાયોગ્ય ઉપયોગ કરી શકાય છે, તેમ નમસ્કારાદિ સૂત્રોને યથાયોગ્ય રીતે પ્રાપ્ત કરવા માટે અમુક તપસ્યા કરવી, અમુક સ્થિતિમા ગ્રહેણુ, અમુક સપ્તમા તેનો નિગ્તર જાપ કરવો, અને ઉપધાન વહન કરવાની યોગ્યતા ધનવનારા મુનિરાજ પાસે તે તે સૂત્રોની વિધિ પૂર્વક વાચના ફેરી છે યાદિ ક્રિયા કરવામા આવે છે તેને ઉપધાન કહેવામા આવે છે ઉપધાન શબ્દનો અર્થ-ઉપ એટલે

સમિપે-ગુરુ સમિપે-ધાન એટલે ધારણ કરવું, ' નવકારાદિ સૂત્રોને રાસોખા વિધિ મુજબ ગુરુમહારાજને મુખેથી શરૂ કરવા ' તે થાય છે આ શબ્દનો બીજો ગીતે પણ અર્થ થઈ શકે છે

૧ ઉપધાન વહેવાની આવશ્યકતા

ઉપધાન વહન કરવાની ફરજ સર્વ આવક શ્રાવિકાઓની છે છતાં તપશ્ચરિત્ર વિગેરેના અભાવે અથવા મદભાવે સર્વથી ઉપધાન વહન કરવાનું બની શકતું નથી, તોપણ જ્યારે તેની શક્તિ પ્રાપ્ત થાય ત્યારે અવશ્ય ઉપધાન વહન કરવા એવી ભારણા-શ્રદ્ધા અવશ્ય રાખવી. જેઓ ઉપધાન વહન કરવાની રીત જાણે છે ? એમ કહેનારા-તે શ્રદ્ધા વિનાના છે, તેને શાસ્ત્ર કાંઈ મિથ્યાદ્રષ્ટિ તેમજ અનિશ્ચય સારી કહે છે

ઉપધાન વહન કરવાની પ્રવૃત્તિ હાલમાં કેટલેક દરજ્જે વધતી જાય છે પરંતુ તે વહન કરનારમાં મોટો ભાગ સ્ત્રીવર્ગનો હોય છે અને તેમાં પણ મોટો ભાગ અનાનીઓનો હોય છે, પણ તેથી એમ મનજવાનું નથી કે એ કરણી અજ્ઞાનીની કે આ વર્ગની છે, તે કરણી તો શુદ્ધ સમકિતદ્રષ્ટિ સુસંસ્કારાવિકાની છે, અને આવકપણામાં પણ ખામ કરીને ઉચ્ચ પ્રતિભાએ કરણી છે, પરંતુ કાળાનુમાર શક્તિની મદતથી તેમજ શ્રદ્ધાની મદતથી અને સુખગીરપણાથી સુસંગઠિતો ગુરુવર્ગ એ કિયામાં એણે દાખલ થાય છે, પણ એમ કરવાથી મનુષ્ય જીવ જીભાજી લઈ શકાય તેવા એક અત્યુત્તમ વાલ્યથી તેઓ બેન સીધ રહે છે

ઉપધાન વહન કરવાથી અનેક પ્રકારના લાભો થાય છે પ્રથમ તો શ્રીજિનેશ્વરની આજ્ઞાનુ આગમન થાય છે, તપસ્યા

વડે ઠમોનુ ચોપણ થાય છે, અસારભૂત ધરીરમાથી સાર ગ્રહણ થાય છે, શ્રુતની અપૂર્વ ભક્તિ થાય છે, દરગેજનો પોસહ કરવાનો હોવાથી મુનિપણની તુલના થાય છે, સાગ્યયોગે મુનિ પણુ આગળ પ્રાપ્ત થાય તો તેમા સવળતા થઇ જાય છે, ઇન્દ્રિયોનો નિરોધ થાય છે, કથાયનો સ્વર થાય છે, આખો દિવસ સ્વરકરણીમા જ નિર્ગમે છે, દેવવદનાદિવડે દેવભક્તિ અને શુરવદનાદિવડે શુરભક્તિ થાય છે ઇત્યાદિ અનેક લક્ષો તેથી પ્રાપ્ત થાય છે, મહુધ્યની જ દગીમા અને આવકપણામા આ કાળે કરી શકાય તેવી ધર્મકરણીમા આ એક ઉચ્ચ પ્રતિની કરણી છે, તેના અધિકારી થવુ એ પણ પૂરા ભાગ્યોદયની નિગાની છે

ઉપધાન વહનની આવદ્યકતાને અગે પ્રારભમા આટલો નિર્દેશ કરી હવે ઉપધાન યથા કથા સૂત્રોના વહન કરવામા આને છે ? તેનુ દિવસનુ ને તપસ્યાનુ પ્રમાણુ ઠેટલુ છે ? તેમા વાચના ક્યારે ક્યારે લેવાય છે ? તેનો વિધિ શુ છે ? તેની અદર એકાસનમા કઇ કઇ વસ્તુ ઠેવી રીતે વપરાય છે ? કઇ વસ્તુ વાપન્વાનો નિષેધ છે ? કયા કયા કારણો આલોચણુ આવે તેવા છે ? કયા કયા કારણોથી દિવસ પડે છે ? દિવસ પડે એટલે શુ ? ઉપધાન વહન કરતા દરરોજ શુ શુ ક્રિયાઓ કરવાની છે ? ઠેટલા ઉપકરણો શ્રીઓએ અને પુરુષોએ રાખવા પડે છે ? આ સિવાય બીજી ઉપધાનને અગે જાણવા થો ય હકીકત શી શી છે ? ઉપધાનમાથી નીકળ્યા પછી ધાર્મિક વર્તનને અગે શુ શુ કરવુ પડે છે ? ઇત્યાદિ જાણતો તેની વિધિઓ ઉપન્થી તેમજ શુરમહારાજની સમિપેથી જાણીને આ નીચે જતાવવામા આવેવ છે તેની અદર ને વિધિ ગઝ

મહાગજને કરાવવાની છે, તેમનાથીજ કરાવી શકાય છે, સ્વત કરાવીજ નથી, તેથી તે લખવામા આવેલ નથી તેમજ કઈ જાળતની આલોચણુ શુ આવે તે પણ ગુરૂમહારાજને આધીન હકીકત હોવાથી તે પણ લખવામા આવેલ નથી માત્ર ઉપધાન વહન કરનારા તેમજ કરવાની ઇચ્છાવાળાના દૃઢ્યપદ ઉપર કેટલુક અજવાળુ પડ અને કેટલીક જાળતમા બહુ પૂછ પરછ કરવાની જરૂર ન પડે, કિયામા સવગતા થાય તેટલા માટે આ આ પ્રયાસ કરવા ઇચ્છા કરી છે આગા છે કે તે કેટલેક દરજ્જે ઉપયોગી થશે

ઉપધાનની વિધિ છત્રવ્યવહારને અનુસાર લખવામા આવી છે આ મહાનિશિથ સૂત્રમા તે સળધી વિશેષ અધિકાર દૃષ્ટિગોચર થાય છે ઉપધાન વહન કરાવવાના અધિકારી પણ આ મહાનિશિથ સૂત્રના યોગ વહન કરનાર અથવા ગણિ કે પન્થાસ થયા હોય તેવા મુનિ છે તેમા પણ જેમનો શાસ્ત્ર બોધ વિશેષ હોય, કિના કરાવવામા પ્રવીણ હોય, ગુદ અને પૂણ કિના કરાવવાની રૂચિવાળા હોય તેનુ રહસ્ય અમજતા હોય, એવા મુનિ મહારાજ પાસે ઉપધાન વહન કરવા યોગ્ય છે કે જેથી કરેલી કિયા ગુદ થવા સાથે તેને અગે બીજા પણ અનેક લાભ થઇ શકે

૭ છ ઉપધાનના નામ, દિવસો, તપ વિગેરે

ઉપધાન ઉત્કૃષ્ટ ચત્યવર્નમા અથવા દેવવર્નમા આવતા સૂત્રોના વહન કરાય છે તેના મુખ્ય ૮ વિભાગ છે

પ્રથમ ઉપધાન-પચમગળ મહાત્મતરકેધ (નવકાં) નુ.

ખીનુ ઉપધાન-પ્રતિક્રમણ શુતસ્કથ (ધન્યાવહી, તસ્મ
ઉતરી) નુ

ત્રીનુ ઉપધાન-ઝતવાધ્યયન (નમુશ્યુણુ) નુ

ચોથુ ઉપધાન-ચૈત્યસ્તવાધ્યયન (અરિક્ત એકયાણુ,
અન્નથ ઉસસિએણુ) નુ

પાચમુ ઉપધાન-નામસ્તવાધ્યયન (લોગશ્ચ) નુ

છઠ્ઠુ ઉપધાન-શુતસ્તવ સિદ્ધસ્તવાધ્યયન (પુખ્તવરહી
અને નિદ્રાણુ બુદ્ધાણુ-વૈયાવચ્ચગરાણુ) નુ

આ છ ઉપધાન વહન કરવાના દિવસો અનુક્રમે ૧૮-૧૮
૩૫-૪-૨૮-૭ એ પ્રમાણે કુલ મળીને ૧૧૦ થાય છે ૭ ઉપ
ધાનમા તપ અનુક્રમે ૧૨૧-૧૨૧-૧૯૧-૨૧-૧૫૧ ૪૧ ઉપ
વાનપ્રમાણ કરવાનો છે કુલ ઉપવાસ ૬૭ નુ પ્રમાણ થાય છે

તિવિહાર કે ચૌવિહાર ઉપવાસ કરે તે એક ઉપવાસ ગ
ણાય છે એ આયજિલે એક ઉપવાસ ગણાય છે ત્રણ નીવીએ
એક ઉપવાસ ગણાય છે ચાર એકાસણે એક ઉપવાસ ગણાય
છે આઠ પુરિમદ્દે એક ઉપવાસ ગણાય છે-એ પ્રમાણે ખીન
નમુદ્ધારસહી વિગેરે તપને માટે ૫ણુ અમુક સખ્યાએ એક
ઉપવાસ ગણાય એવો પ્રબંધ છે ૧ અહીં ખાસ કરીને આય
જિવ, એકાસન ને પુરિમદ્દ સખધી તપનોજ સખધ હોવાથી

(૧) ૪૫ નનકાસહીએ, ૪૪ પોરિગીએ, ૧૮ સા' પોરિગીએ
૧૬ તિવિહાર પુરિમદ્દ, ૧૨ તિવિહાર પુરિમદ્દ, ૮ ચૌવિહાર પુરિમદ્દ,
૧૦ તિવિહાર અવકુ ૬ ચાવિહાર અનુ, ૮ ખીયાસણે, ૮ એકાસણે,
૩ નીવીએ, ૪ આયજિને ઉપવાસ ગણાય છે

તેનું પ્રમાણ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે અને તે રીતે તપ પૂર્ણ કરવાનો છે આ સમય તપ પૌષધ (અહોરાત્રિનો)ની સાથે જ કરવાનો છે

છ ઉપધાન સાથે વહન કરવામાં કાળ વધારે જોઈએ, તે દેનો વખત એક માથે શાવક-શાવિકા સ સાર છોડીને પૌષધમાં વહેવાની ગિચ્છના કમી શકે તર્કી તેથી ત્રીજી ને પાચમી ઉપધાન વહન કરવાનું બાકીમાં ગળી બાકીના ચાર ઉપધાન જેનું એક દર પ્રમાણ ૪૭ વિવરનું થાય છે તે એક સાથે વહેવામાં આવે છે અને તેને અતે માગ પહેરવામાં આવે છે આ માળ ઉપધાન વહનની સમાપ્તિમૂલ્યક છે તે સળખી વિશેષ હકીકત માગારાપણના પ્રમગમાં પ્રશિત કરવામાં આવશે

એક સાથે વહેવાના ૪ ઉપધાને પૈની ગાઢ કારણથી જો એક કે જે અહારીયા એટલે પહેલું ને બીજું ઉપધાન વહન કરવામાં આવે તો અથવા એક અહારીયુજ વહન કરવામાં આવે તો ત્યારપછી જો બાર વર્ષની અદર કરીને ઉપધાન વહન કરે તો તે અહારીયુ લેખામાં જણાય ત્યારપછી લેખામાં ન ગણાય અને ચોથું ને છઠ્ઠું ઉપધાન વહન કર્યા પછી છ માસની અદર માગ ન પહેરે તો એ જે ઉપધાન બાર વર્ષની અદર બ્યારે માળ પહેરે ત્યારે કરીને વહેવા પડે

આ ઉપધાન મળખી તપ પ્રથમ બીજી રીતે કરાવવામાં આવતો હતો, પરંતુ ગાનિરીક ગિચ્છિ મદ થવાના કારણથી હાવમાં પૂર્વાચાર્યોએ તપનો ક્રમ ફેરફાર કરી દિવસોમાં વૃદ્ધિ કરીને ઉપર જતાવેલો ક્રમ ડરાવેલો છે દષ્ટાત તરીકે પૂર્વે પ્રથમ ઉપધાન ૧૬ કિલો વહેવતવતા હતા, તેમાં પ્રથમ ૫ ઉપવાસ

પછી ૮ આયબિલ અને પછી ૩ ઉપવાસ કરાવના હતા એટલે તેમા પણ તપ તો કુલ ૧૦ ઉપવાસ પ્રમાણ થતો હતો તે કમ ફેરની એ દિવસ વધારી હાલમા એકાત્તર ઉપવાસ કરાવી ૧૮ દિવસે પ્રથમ ઉપધાન વહન કરાવવામા આવે છે એ પ્રમાણે અન્ય ઉપધાન માટે પણ મમળ લેવું

હાલમા કરાતી પ્રવૃત્તિ પ્રમાણે ૧૮ દિવસમા એકાતરે ૬ ઉપવાસ અને ૬ એકાસણના રા ઉપવાસ ઉપરાત એકાસણના દિવસે પુરિમદ્ કરાવે છે તેના ઉપનામ ૧) - ચેપ કાઈક ખુટે છે તે એકાદ દિવસ આયબિલ કરાવવાથી પૂર્ણ થાય છે ઉપવાસને દિવસે કરવામા આવતું પુરિમદ્ વિશેષ તપમા ગણાતું નથી, ઉપવાસની અતર્ગતજ તેનો સમાસ થાય છે આયબિલને માટે પણ એમજ પ્રવૃત્તિ છે શુદ્ધિ ૫-૮-૧૪ અને વદિ ૮-૧/-આ પાંચ તિથિએ જો એકાસન આવે તો તે દિવસે આયબિલ કરાવવામા આવે છે, જેથી તપ પૂર્ણ થાય છે

૩ ઉપધાનના એકાસનમા શુ શુ વપરાય ?

આ એકાસન પણ સામાન્ય એકાસન જેવું નથી તેમ તેને (હુખી) નીવી પણ કહી શકાય તેમ નથી કારણ કે (હુખી) નીવીમા નીવીયાતા વપરાતા નથી, તે આમા વપરાય છે આમા સામાન્ય એકાસન કરતા વિશિષ્ટતા એ છે કે-તમામ વિગયો નીવીયાતી કરેલીજ વપરાય છે, કાચી વિગય વપરાતી નથી વી વિગેરે નીવીયાતા કયાં પછીજ ઉપયોગમા લેવાય છે તેલ પ્રાયે અપ-૪-કવચિતજ વપરાય છે તેનું મુખ્ય કારણ શાન્તિ સ્થિતિ જાળવવાનું છે છાશ વપરાતી નથી દહીં પણ કહી, પદાર્થોમા નાખીને વપરાય

છે, પણ છુટ્ટ વપરાતુ નથી લીલોતરી (લીલી વનરપતિ)
 હુ શાક વપરાતુ નથી આ મિવાય બીજી હકીકત તેના અ
 મુખવીથી જાણવા યોગ્ય છે આમા પ્રાધાન્યપાત્ર શાસ્ત્રોજ્ઞ
 મયાદા માવે પ્રવૃત્તિનુ છે

પ્રથમ ઉપધાન પ્રમાણેજ બીજા ઉપધાનમા તપ કરાવ
 વામા આવે છે ત્રીજુ ઉપધાન અને પાવમુ ઉપધાન જે દે ઉપ
 ને ૨૮ દિવસનુ છે તે છુટ્ટ એકવાજ વડન કરવામા આવે છે
 પગુ તે પહેલા બીજા ઉપધાન વડન કરનારા કોઇ થાય ત્યારે
 તેની સાથેજ વડન કનય છે, તેથી તેમા તપ પણ એકાતર
 ઉપવાસની રીતેજ કરવામા આવે છે જે આમ તે જુદા વહે
 વામા આવે તો ત્રીજા ઉપધાનમા પ્રથમ ૩ ઉપવાસ અને પછી
 ૩૨ અથગિવ એમ ૩૫ દિવસે ૧૬ ઉપવાસનો તપ પૂર્ણ કર
 વામા આવે છે અને ત્રીજા ઉપધાનમા પ્રથમ ૩ ઉપવાસ ને
 ઉપર ૨૫ આયગિવવડે ૧મા ઉપવાસનો તપ પૂર્ણ કરવામા
 આવે છે ચોથુ ઉપધાન ચાર દિવસનુ છે, તેમા પ્રથમ ૧ ઉપ
 વાસ ને ત્રણ આયગિવ કરાવી ૨ા ઉપવાસનો ૧૫ પૂર્ણ
 કરવામા આવે છે, અને છઠ્ઠુ ઉપધાન ૭ દિવસનુ છે તેમા પ્ર
 થમ ને ત્રણ ઉપવાસ અને વચ્ચે પાચ આયગિલ કરાવી ૪ા
 ઉપવાસનો ૧૫ પૂર્ણ કરવામા આવે છે આ બે ઉપધાનનો
 કેમ બોલવાના લોકોએ છકીયુ ચોકીયુ કહીને ફેરવી નાખ્યો છે
 તેથી છકીયુ એટલે છઠ્ઠુ ઉપધાન સમજતુ તેના દિવસો ૭ છે
 એટલુ પ્રમાણમા નાખતુ આ તપ મ નમ શક્તિવ પાની અપે
 કાએ નમજ્યે

૧૫ કેળા પાળા રી કરીને નસ લીનુ ત્રીજા ઉપધાન
 પણ વપરાતુ નથી

આ પ્રમાણેના નવવિધિ આપ્રતકાળે તપગચ્છની પ્રવૃત્તિ પ્રમાણે લખેલો છે તે ઉત્તમજે મમજ્જવો અસમર્થને માટે તો સહેલા ઉપાયવડે પણ તપપૂર્તિ કરાવી શકાય છે કેમકે ક્રિયાનુ વિચિત્રપણ છે શ્રી મહાનિશિધાદિ સૂત્રમા હ્યુ છે કે - અહ સો ઇમિજ્જ વાલો, વુડો વા તરુણિઓવિટ્ટુ અસત્તો । તો ઉવહાણપમાણ, પુરિજ્ઞા નિઅયસત્તીણ ॥ ૧ ॥

“ જે ઉપધાન વહન કરનાર બાલક હોય, વૃદ્ધ હોય અથવા તરૂણ છતા પણ અશક્ત હોય તો ઉપધાનતપનુ પ્રમાણુ પોતાની શક્તિ અનુસારે પૂર્ણ કરવુ ”

૪ છ ઉપધાનની વાચનાઓ.

આ છ ઉપધાન જે જે સૂત્રોના અભ્યાસ નિમિત્તે વહન કરવામા આવે છે તેની શુદ્ધમહત્તાજ અમુક અમુક તપના વિકાસે વિધિપૂર્વક વાચના આપે છે, એટલે કે તે મૂળપાઠ પોતે બોલે છે અને ઉપધાનવાળા પાસે બોલાવે છે તેમા છએ ઉપધાનની ૨-૧-૩-૧-૩-૨ આ પ્રમાણે ક્રમથી વાચનાઓ છે પહેલા ઉપધાનની પહેલી વાચના ૫ ઉપવાસ પૂરતો તપ થાય ત્યારે નવકારના પાંચ પદનો અને બીજી વાચના અઢારીયુ પૂરે થાય ત્યારે બાકીના ૪ પદની આપે છે બીજા ઉપધાનની બે વાચના પૈકી પહેલી ૫ ઉપવાસ પૂરતો તપ પૂર્ણ થાય ત્યારે જે મેં જીવા વિરાહીયા સુધીની અને બીજી અઢારીયુ પૂરે થાય ત્યારે ઠામિ કાવસમ્મ સુધી પૂરી આપવામા આવે છે ત્રીજા ઉપધાનની ૩ વાચના પૈકી પહેલી ૩ ઉપવાસે પુરિસરગપદ્ધ્યોજં સુધી, બીજી ૮ ઉપવાસે વમ્મરચા-

વરતચન્દ્રટ્ટોળ સુધી અને ગીલ ૮ ઉપવાસે ઉપધાનને અતે સબ્ધે તિવિદ્ધન વદામિ સુધી પૂરી આપવામા આવે છે એથા ઉપધાનની એક વાચના છે, તે એથા દિવસે અપ્પાણ વોસિરામિ સુધી સાદત આપવામા આવે છે પાચમા ઉપધાનની ૩ વાચના પેકી પહેલી ૩ ઉપવાસે એક ગાયાનો, ગીલ ૬ ઉપવાસે ત્રણ ગાયાની અને ત્રીલ ૬ ઉપવાસે ત્રણ ગાયાની આપવામા આવે છે છઠ્ઠા ઉપધાનની બે વાચના પેકી પહેલી ૨ ઉપવાસે પુષ્પરવરહીની સાદત અને બીલ ઉપધાનના માત દિવસે ત્રિદાણ પુદાણ થી સમ્મદ્વિસમાદિગરાણ પથત આપવામા આવે છે આ વાચનાનો અન્ય વિધિ ગુરુગમથી જાણી લેવો

વાચનાને દિવસે સીજાતિ માથામા તેલ નાખી શકે છે, મથુ એળી શકાતુ નથી પુરુષને ઉપધાન પૂર્ણ થતા સુધી સૌર કનથી શકાતુ નથી એ પણ એક મુનિના સાદશ્યપણની નિશાની ■

૫ ઉપધાન પ્રવેશ વિધિ પ્રભાત વિધિ

હવે ઉપધાનની વિધિ સબધી કાઠક દિગ્દર્શન કરાવવામા આવે છે ઉપધાન વહન કરાવવાનુ કાર્ય અમુક ગૃહસ્થ તરફથી અથવા સહ સમુદાય તરફથી કરાવવામા આવે છે અને તેને રહેવા માટે એકાસન કરવા માટે, સ્થડિલાદિ માટે, રાત્રે સ્થાન કરવા માટે ચેગ્યતાવાળી નિગ્વલ જગ્યાની સગ વડ કરવામા આવે છે તેમા સુખ્ય લે જ યા નિર્ણય હોવી એઈએ અને માથે ચદુવાઆદિ બેઈએ

ઉપધાન વહન કરાવનાર તન્કથી તેની શરૂઆતને માટે મંદિરમાં જોવાપામો આવે છે અને શુરૂમહારાજાએ બતાવેલા શુભ દિવસે ઉપાશ્રયમાં અથવા યોગ્ય સ્થાનમાં નદી મહાવવામાં આવે છે ઉપધાન વહન કરનાર શ્રાવક-શ્રાવિકા પ્રાગ કાળે પ્રતિકેમણ કરી, દેવ વાદી, પડિલેહણ કરી, જિન પૂજા કરી ગાજતે વાજતે શુરૂમહારાજની સમિતે આવે અને શ્રીફળ અક્ષતવડે અજગી ભરી નદીની ત્રણ પ્રદક્ષિણા ચારે બાજુ એકેક નવકાર ગણીને દેવ પછી શ્રીફળ અક્ષત પ્રભુ પાસે મૂકી દઈ પૌષધના ઉપકરણો ગ્રહણ કરી ખમાસમણ દઈ ઇન્દિયાવહી પડિલેહી પૌષધ લેવાના વિધિ પ્રમાણે પૌષધ ગ્રહણ કરે પછી ખમાસમણ દઈ, મુહુર્ત પડિલેહવાને આદેશ મળી, મુહુર્ત પડિલેહી, ખમાસમણ દઈ, હાથ જોડીને કહે કે ' ઇન્દ્રકારી ભગવન્ તુમ્હે અન્હ પ્રથમ ઉપધાન પથ મગળ મહાશ્રુતસ્ક ધૃ ઉદ્દેસાવણી, નદી કરાવણી, દેવવદાવણી વાસ નિર્લેપ કરે ' શુરૂ કહે 'કરેમિ' પછી શિષ્ય 'ઈન્દ્ર' કહી અવ શરૂમાં પ્રવેશ કરી શુરૂ પાસે વાસલેપ કરાવે શુરૂ મત્રવડે પ્રતિષ્ઠિત વાસલેપ કહે પછી અવશરૂથી બહાર નીકળી ખમાસમણ દઈ શિષ્ય કહે- ' ઇન્દ્રકારી ભગવન્ તુમ્હે અન્હ પ્રથમ ઉપધાન પથ મગળ મહાશ્રુતસ્ક ધૃ ઉદ્દેસાવણી નદી કરાવણી વાસનિર્લેપ કરાવણી દેવ વદાવે ' શુરૂ કહે- ' વદાવેમિ ' પછી શિષ્ય ખમાસમણ દઈ ચૈત્યવદન કરવાનો આદેશ મળે શુરૂ ચૈત્યવદન કરાવી આઠ સ્તુતિપૂર્વક દેવવદન કરાવે તેનો વિધિ શુરૂગમથી જાણવો અથવા શુરૂમહારાજ કળાવે તેમ કરવો

૧ અર્ધી માટે ત્રીજા - પાંચમા ઉપધાનવાળા હોય તો તે પોતાના ઉપધાન નામ જોડે અથવા ત્રણેની વતી ક્રિયા કરાવનાર મુનિ જોડે

ઝઠ્ઠી ગુરૂમહાગજ નદીને લગતી તમામ વિધિ કરાવે તે પ્રમાણે કરવો. બીજા ઉપધાનમા પ્રવેશ કરતી વખતે પણ એજ પ્રમાણે નદી મડાવવી ને વિધિ કરવો બાકીના ઉપધાનમા પ્રવેશ કરતા નદી કે વિસ્તારથી દેવવદન વિના સામાન્ય વિધિથી પ્રવેશ કરવો છતિ ઉન્નિવિધિ

દરરોજ મવાર પૌષધ લઈને ગુરૂ પાસે પવેલું (પ્રવેદન) કરવું તેનો (પ્રવેદનનો) વિધિ ગુરૂમહાગજને કરાવવાનો હોવાથી તે ઝઠ્ઠી લખ્યો નથી બાણવાના ઇચ્છા યોધવાન શિષ્યે ગુરૂ પાસેથી સમજી લેવો મનતા સુધી યોધવાન ઉપધાન વહેનાગએ તો દરર વિધિ જરાબર સમજી લઈ ફરેક આદેશ પોતેજ માગવા જોઈએ વહન કરનાજને જાહેર આદેશ માગવાના સજો પણ ગુરૂમહારાજ-ક્રિયા કરાવના જોવે છે તે ઉપધાન વહન કરનાજનું વિધિથી જ્ઞાનપણ સૂચવે છે

પ્રવેદનવિધિમા પચ્ચખાણ કરતા જે ઉપધાનની ત્રણ વાચના લેવાની હોય તેમા પહેલી વાચના લીધી ન હોય તમા સુધી 'પૂર્વ ચરણપદ પચમરાવણી,' બીજી વાચના લીધી ન હોય તમા સુધી 'ક્રમાગતપદ પચમરાવણી,' અને ત્રીજી વાચના લીધી ન હોય તમા સુધી 'ઉત્તર ચરણપદ પચમરાવણી' એજ કદીને જો ઉપધાન કે આયબિવ કરવાનું હોય તો પાતી તપ કરવું એમ કહે અને જો એકામણ કે બીવી કંવાની હોય તો પાતી પારણ કરવું 'એમ કહે ગુરૂ 'કરેક એમ કહે, પછી શિષ્ય કહે કે 'ઇચ્છાતી જાગરન પસાય ઠરી પચ્ચખાણ કરાવો ' ગુરૂ પચ્ચખાણ ઠગવ જેમા જે વાચના હોય તેમા 'પૂર્વ ચરણપદ પચમરાવણી' અને 'ઉત્તર ચરણપદ પચમરાવણી' એમ સુદે જુદે વખતે કહે અને જેમા એકજ વાચના હોય

તેમા ' પૂર્વ' ચ જુ, ક્રમાગત ચરણ અને દિત્ત ચરણ પદ
પચમરાવણી ' એમ લેજો ૫૦ જોલે

ઉપર જણાવેલો સર્વ વિધિ પ્રણાતે કરવાનો છે ત્યાં પછી
ઉપધાનવાહકે દિવનના જાકીના ભાગમા દેવવદન કરવું, પચ્ચ
ખખાણ પાવું, ખમામમણ દેવા, કાઉસગ ઠરવો, નવકાન્વાળી
ગણવી-ઈત્યાદિ વિધિ કરવાનો છે તે હવે પછી જતાવવામા આવશે

૬ સંધ્યા અનુષ્ઠાન વિધિ

માને ગુરૂમહારાજની સમિષે અથવા સ્થાપનાત્યાર્થ પાને
પડિલેહણ કરવી તેમા સજ્જાચ સીવજે ઉભા ઉભા કરવી પુરૂષો
ઉભડક બેસીને ' મન્હ છણાણ આણ ' એ પાચ^૧ ગાથાની
કરે પછી ગુરૂમહારાજ સમિષે ઇરિયાવહી પડિલ્લમી ખમાસણ
દઇ ઇચ્છાં વરની પવેણુ ? ખમાં ઇચ્છકારી ભગવન્ ' સુદ્ધા
વસલી એમ કહે પછી પચ્ચખખાણુ રે તેમા એકામન કે
આય બિલ્લને જિવસે મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાહણા દઇને પાણ કા
રવું પચ્ચખખાણુ કરવું, ઉપવામને દિવસે તિવિહાર ઉપવાસ
વાળાએ મુહપત્તિ પડિલેહીને ખમાસમણ દઇ પાણકારવું પ
ચ્ચખખાણુ કરવું, અને ચૌવિહાર ઉપવામવાળાએ^૨ મુહપત્તિ
પડિલેહી ખમામમણ દઇને પચ્ચખખાણુ લેવું પછી બે વાહણા
દઇ ' ઇચ્છાકારેણુ સદિમહ ભગવન્ બેસણે સદિસાણુ ?' ગુરૂ
કહે ' સદિસાવહ ' સિબ્ય કહે ' ઇચ્છાં બેસણે ઠાઉ ? ' ગુરૂ

૧ પ્રત્યક્ષે સજ્જાપને ઠકાણે સીવો પાચ નવજાગ ગણવા એમ
કહ્યું છે - ઉપધાનના પોમદ સિવાય બીજા પોમદમા મરાઈ ચૌવિહાર
ઉપવાસવું પચ્ચખખાણુ કર્યું હોય તો તેને માને પચ્ચખખાણુ નવાની
જગ નવી ઉપસાર્તમા ચૌવિહારવું કરવું

કહે 'ઠાએહ' શિષ્ય કહે ' ઇચ્છાં સ્થડિલ પડિલેહુ ? ' ગુરુ
 કહે ' પડિલેલેહુ ' શિષ્ય કહે ' ઇચ્છાં સ્થડિલ શુદ્ધિ કર ? '
 ગુરુ કહે ' કરહુ ' શિષ્ય કહે ' ઇચ્છાં દિશિ પ્રમાણુ ? ' ગુરુ
 કહે ' પ્રમાજહુ ' શિષ્ય અવિધિ આચારનાનો મિચ્છામિ દુક્કડ
 આપે આ બધા આદેશ ખમાસમણુ દેવાપૂર્વક માગવા અને
 ગુરુના વચન પડી શિ શે દરેક વખત 'ઇચ્છ' કહેવું

ધીતિ સંઘા અનુષ્ઠાન વિધિ

૭ દરરોજ કરવાની ક્રિયા.

- ૧ બને દક પ્રતિક્રમણ કરવું - તેમા સવારે પ્રતિક્રમણની પ્રાતે
 અહોગત્રિનો પોસહ લેવો
- ૨ બે દક પડિલેહુ કરવી
- ૩ ત્રણ દક દેવ વાદવા.
- ૪ દેરાસરે દર્શન કરો ત્યા આઠ સ્તુતિપૂર્વક દેવ વાદવા.
- ૫ મો લોગસ્ત્રનો એક માથે કે ઉસમ્મ કરવો
- ૬ પહેલા, બીજા, ત્રીયા ને છઠ્ઠા ઉપધાનવાળાએ ૨૦ વીગ
 નવકારવાળી બાધા પાસની ગણુની એક દર દરરોજ ૨૦૦૦
 નવકારનો જાપ કરવો. ચોથા ને પાચમા ઉપધાનવાળાએ
 ત્રણ ત્રણ નવકારવાળી લોગસ્ત્રની ગણુવી
- ૭ દરરોજ સો ખમાસમણુ દેવા
- ૮ એકાસન કે આયજિત્ર કરવું હોય કે ઉપવાસમા પાણી પીવું
 હોય ત્યારે પચ્ચખમાણુ વિધિપૂર્વક પારવું

૯ એકાસન કે આમ બિલભા આહાર કરીને ઉઠ્યા પછી ઈરિયા વહી પડિએલી ચૈત્યવદન કરવું અને દિવસ ચરિમ તિ-
વિહારનું પચ્ચખખાણું કરવું

૧૦ સવારે કરીને ગુરૂમહારાજ પાસે પોસહ લેવો, પ્રવેશન કરવું અને રાઈમુહપત્તિ પડિલેહવી^૧ સામે ગુરૂમહારાજ પાસે પડિલેહણના આદેશ મારવા. દિવસ પ્રતિક્રમણ સભાથી રાઈમુહપત્તિ પ્રમાણે વિધિ કરવો ને સૂઝ્યા અ-
નુધાન વિધિ કરવો

૧૧ ગરે સધારા પોરિસી બજાવવી

૧૨ સવારે જી ધડી દિવસ અઢે ત્યારે પોરિસી બજાવવી

ઉપર જણાવેલી ક્રિયાઓ પછી પ્રતિક્રમણની વિધિ તો સર્વના બજવામાજ હોય તેથી લખવાની જરૂર નથી પોસહ લેવાનો વિધિ, પડિલેહણનો વિધિ, દેવ વદનનો વિધિ, પચ્ચ ખખાણું પારવાનો વિધિ, પોરિસીનો વિધિ રાઈમુહપત્તિનો વિધિ, મધારા પોરિસીનો વિધિ, માડલા કરવાનો વિધિ-છત્યાદિ નવ^૨ વિધિ ' પોસહ વિધિ ' નામની અમારી છપાવેલી છુકમાંથી ભેઈ લેવો તેનું પુનરાવર્તન અહીં કરવામા આવતું નથી સો લોગસનો કાઉસગ કરતા પ્રથમ ઈરિયાવહી પડિ ક્રમી ઈચ્છાકારેણ મદિસહ ભગવન્ પ્રથમ ઉપધાન પચ્ચમગળ મહાશુભસ્કંધ આરાધનાર્થ^૩ કાઉસગ કરે ? ઈચ્છ, કરેમિ

૧ સાધુની સાથે બેગી પ્રતિક્રમણ કરનાર આવકને રાઈમુહપત્તિ કે વિસ મુહપત્તિની વિધિ કરવાની નથી

૨ ઉપધાન અર્વાચ ત્યારે નામ જન્નવું પાત્રીસા અઠ્ઠાનીસાવાળાએ ઉપર લખી ગયા છીએ તે પ્રમાણે પોતાના ઉપધાનનું નામ વેતુ

કાઉસગ્ગ વદણુ વત્તીરાએ૦ ૫૬ ૧૦૦ લોગરસ-ગદેમુનિમ્મ
 લય । સુધીનો કાઉસગ્ગ એકામગિતે, ગિયગ્ગણે અને મૌનપણે
 કરવે કાઉસગ્ગના દેવ ટાળવા-વાગવા ન દેવા કાઉસગ્ગ
 પૂર્ણ થયે નમો અરિહતાણુ કહી પારાને પ્રગટ લોગરમ કહેવો
 ' ઇતિ કાઉસગ્ગ કરણુ વિધિ '

ખમાસમણ સો દેવા તેના પ્રારભમા 'પ્રથમ ઉપધાન શ્રી
 પથ મમ્મ મહાશ્રુતન્કે ધાય નમોનમ ૨' કહી ખમાસમણનો
 આખો ગુદ ઉચ્ચાઠ કરી સડામા ભાગ પડિલેહી ખમાસ
 મણુ દેવુ તેમા પાથે અગ-એ હાય જે દીંચણુ ને મમ્મકે
 ભુમિને લગાડવા કોઈ અગે અધર રાખીને ખમાસમણ ન દેવુ,
 બેઠા બેઠા પણ ખમાસમણ ન દેવા, પોતાની છતી શક્તિ ન
 ગોપવથી રાખિ ન હોય તો ગુરૂમહારાજ પાસેથી છુટ માગી
 લઈને બેઠા બેઠા દેવા અથવા જેટલા બની શકે તેટલા ઉભા
 થઈને દેવા 'ઇતિ ખમાસમણ વિધિ '

૨૦ નવકારવાળીને બદલે અથવા તેમાથી જેટલો બને
 તેટલો છવવિચાર, નવતત્વાદિ પ્રકરણોનો પાઠ કરવો, તેની ગાથા
 ૧૦૦૦ પ્રમાણુ સગાય-ધ્યાન કરવુ એમ્મુ યાય તો બાગી રહે
 તેટલુ નવકારવાળીથી પૂરું કરવુ (એક ગાથાનુ પ્રમાણુ જે નવ
 કાર પુગ્તુ સમજવુ) નવકારવાળી પણ મનતા સુધી પાચ પાચ
 બેળી ગણુરી, ઠંહી પાચ લોગી ન ગણાય તો પણ જે ગણાય
 તે અધુરી તો નજ મૂકવી અધુરી મૂકાય તો લેખામા
 આવે નહીં લોગમ્મની નવકારવાળીમા પણ એ પ્રમાણેજ
 સમજવુ બની શકે તેટલો પૂરું કરેલો અભ્યાસ સમારવાનો।

૧ પોસ વિધિમા જુઓ ૨ ઉપાન ન પાથે નામ બદલુ

અને નવો અઘાસ વગાનો લાભ લેવો વગવા આવી
નિવૃત્તિ-આવે અવકાશ મળવો દુર્લભ મનજવો

‘ ઇતિ મજ્જાયાધ્યાન વિધિ. ’

પરિવેદણુમા સુદપત્તિ, ચરવળો, કટાસલ અને પછી
વસો પરિવેદણ, તેનો અનુક્રમ અનુભવીથી લાળી લેવો. પરિ-
વેદણ કરતા બોલવું નહીં અને તેના બોલ રૂંક ઉપકરણના
જેટલા જેટલા કહ્યા છ, તેટલા તેટલા મનમા બોલના જવા, તેનો
અર્થ વિચારવો અને વચ્ચાદિકમા છવજવું હોય તો તેની
મશાળ નમાગ નખી પરિવેદણુ કરવી, એ લાળીન કોઈ
પણ ક્રિયા ઉગાવગથી કરવી નહીં

ઉપધાનમા પેસ પછી પ્રથમના ત્રણ દિવસ સુધીમા ત્રણ
વજ્ર કે ઉપકરણ ધરતી લાવડ હોય તો લાવી શકાય-૯૬ શ
કાય. ત્યારપછી લઈ ન શકાય

૮ પુરુષોએ અને સ્ત્રીઓએ ગળવાના ઉપકરણો.

પુરુષોએ નીચે પ્રમાણે ઉપકરણો ગળવા

૧ કટાસલ ૧ સુદપત્તિ ૧ ચરવળો ૨ ધાતીઆ
૨ ઉસતસણ ૧ માત્રીયુ (પર્યાયુ) દસે માત્રે જતા
પહેના લાડ.

૧ ઉત્તપ્પા ૧ નચારીયુ ૧ ઓલવાની ધજગી

૧ એગીયુ (૩ અને કટો) ૧ કટાસલ ત્રણે બ્રહ્મ પ્રમાણવા

૧ પદ્મ પદ્મ વગ્ન એક દ ૧ ને ૫ પદ્મ માલ.

પુરુષોએ સકારણ કટાસાડ, મુદ્ધપત્તિ ને ચરવળા ને ને
રાખવાની પણ પ્રવૃત્તિ છે

સ્ત્રી વર્ગે નાખવાના ઉપકરણો.

૨ કટાસજી. ૩ મુદ્ધપત્તિ ૨ ચરવળા દ્યારણ દાડીના
૩ સાડના ૨ ધાધરા ૨ કશુવા. ૩ ઠેલે માને જવાના વસ્ત્ર
૧ ઉત્તરપટ્ટો ૧ સચ્ચારીયુ ૧ જોડવાની ધાબળી.
૧ કડામણ (રાત્રે ભૂમિ પ્રમાર્જવા) ૧ જોડીયુ (છુનખો
કકટો)

વધારે વસ્ત્રા નાખવા તે ઉપધિ મટીને ઉપધિકૃત થાય છે
કિમતી વસ્ત્રો પણ ન નાખવા, માધ્યમણ રાખવા આખૂણ
નિરતન પહેરવામા આવતા હોય તેજ રાખવા, કાર્પણ આ
નિમિત્તે વધારે ન પહેરવું જાની ચકે તો કમી કરવું સીમા
અવળી શ્રીએ મોભાગ્યના ચિન્હ તરીકેના આનુષંગિક રાખવાં

૬ વાચના લેવાનો વિધિ

ઉપર જણાવી ગયા છીએ તે પ્રમાણે દરેક વાચનાનો તપ
પૂરો થાય ત્યારે પ્રાગે તપને દિવસે પ્રવેશન કર્યો પછી ખમામમણ
દધને 'ઇન્દ્રાકારેણ સદિસહ ભગવન્ વાયણા મુદ્ધપત્તિ પડિલે
હુ ? ' ગુરુ કહે ' પડિલેલેહુ ' શિષ્ય 'ઇન્દ્ર' કહી મુદ્ધપત્તિ પ
ડિલેલે પછી જે વાદણા દર્ષ 'ખમા૦ ઇન્દ્રા૦ વાયણા મદિ
સાવુ ?' ગુરુ કહે ' સદિસાવહુ ' શિષ્ય 'ઇન્દ્ર' કહી 'ખમા૦
ઇન્દ્રા૦ વાયણા લેશુ ' ગુરુ કહે ' લેએ ' શિષ્ય 'ઇન્દ્ર' કહી
'ખમા૦ ઇન્દ્રકારી ભગવન્ પસાય કવી વાયણા પ્રસાદ કરેલ' એમ
કહે પછી ગુરુ ત્રણ નવકાર ગણી જે વાચના આપવાની હોય તેનું
અઠેક પદ કહે-શિષ્ય તે પ્રમાણે ઉચ્ચાર કરે પછી ગુરુમહારાજ

તેનો અર્થ સમજાવે શિષ્યે જોટલી વાચના લીધી હોય તેટલી તે દિવસે ખરાબર ગુદ્ધ ક ઠે કરવી અને તેનો અર્થ ધારી લેવો પ્રાતે ગુરુમહાનાજ 'નિથ્યારગ પારગહોદ. ગુરુગુણેર્દિં વદ્ધિ-
જ્ઞાહિ' આપ્રમાણે આશીર્વાદ આપે, શિષ્ય પ્રાતે 'તહત્તિ' કહી ખમામમણુ હમ્ અવિધિ આચાતનાનો મિચ્છાદુષ્કંડ આપે
ધૃતિ વાચણા વિધિ

વાચનાને દિવસે ઉપર કહી ગયા પ્રમાણે વિધિથી (૨૫) ખમામમણુ વાચણા સળધી વધારે દેવા વાચના યાવિકા ઉભી રહીને લેય, આવક ચૈત્યવદનમુદ્રાએ લેય

આ ઉપધાન જે જે સૂત્રોના વહેવામા આવે છે તેના ઉદ્દેશની વિધિ પૂર્વે લખેલી છે તેના સમુદ્દેશ ને અનુજા ન્યાયે માળા પહેરવામા આવે છે ત્યારે એક સાથે છએ ઉપધાન મળધી કરવામા આવે છે ત્રીણુ અને પાચમુ ઉપધાન કાળાતરે વહેવામા આવે ત્યારે તેનો ઉદ્દેશ જ પ્રવર્તે છે, તેના પણ સમુદ્દેશ ને અનુજા તો માળા વળતે જ કરવામા આવે છે

૧૦ આલોચણુમા દિવસે ગુ કાગળે પડે ?

૧ નીચી કે આગિલ કરીને ઉઠ્યા પછી વમન (ઉત્તરી) ધાય તો

૨ અન એહુ મુકવામા આવે તો

૩ નિષિદ્ધ આહાર (સચિત્ત, કાચી વિજય, લીલોતરી વિગેરે) નુ ભક્ષણ ધાય તો

૪ પચ્ચખાણુ પારણુ ભૂતી જવાય તો

૫ ભોજન કર્યા પછી ચૈત્યવદન કરણુ રહી જાય તો

- ૬ દેસાસર જવુ જૂની જાય તે
 ૭ દેવ વાદવા ભૂતી જાય તે
 ૮ સારે (સાજની વિધિ કર્યા પછી ને મનારની વિધિ કર્યા
 અગાઉ) વડીનીલી કન્વા જવુ પડે તે
 ૯ પોરિસી જણાવ્યા મિવાય મૂર્છજાય, ઉઘી જાય ને પો
 રિસી જણાવેજ નહીં તે
 ૧૦ મુહપત્તિ જૂની જાય ને ૧૦૦ ડગલા ચાલે તે (નેનપ્રશ્ન)
 ૧૧ મુહપત્તિ જોડ નાખે તે (ઉપવક્ષણથી બીજા ઉપકરણ
 માટે પણ સમજવુ)
 ૧૨ આધિજાને ઋતુ સમયે ૨૪ પ્રહર (ત્રણ દિવસ)
 ૧૩ માખી, માકડ, ભુ વિગેરે ત્રસ છવનો પોતાને હાથે ઘાત
 થઈ જાય તે

દિવસ પડે એટલે તપ લેજે હાથે પણ પૌષધ જાય એટલે
 તેટલા પૌષધ પાછળથી કરવા પડે, તે પૌષધ જો ઉપધાનની
 સાથે રાધે બેળા જ ચાય તે આવજિહાકિ તપથી કરી શકાય
 પણ ઉપધાનમાંથી નીકળ્યા પછી કન્વામાં આવે તે ઉપવાસના
 તપપૂર્વક જ આઠ પહોરના કરવા પડે

૧૧ આલોચણના કારણો

બીજા શુ શુ કારણોથી સામાન્ય આલોચણ આવે છે તે
 આ નીચે જનાવેલ છે
 પડિલેલા વિનાનુ વચ્ચે કે પાત્ર વાપરે તે ,
 મુહપત્તિ ને અન્વજાની આઠ પડે તે

મોહામાથી એક નીકળે તો

હુગડામાથી કે સરીઝ ઉપરથી જુ નીકળે તો

નવકારવાળી ગણુતા પડી જાય તો

સ્થાપનાજી પડી જાય તો

પુરુષનો સ્ત્રીને કે સ્ત્રીનો પુરુષને સઘટ્ટ થાય તો

કાલમાથી જીવનું કલેવર નીકળે તો

પડિલેહણ કરતા બોલે તો

નવકારવાળી ગણુતા બોલે તો

એકે એકે બોલે તો

તિર્યચનો સઘટ્ટ થાય તો

એકે દ્રિય (મચિત) નો સઘટ્ટ વાય તો

દિવસે નિદ્રા લેય તો

રાત્રે સઘારાપોરિસી બણાબ્યા પહેલા નિદ્રા લેય તો

દીવાની કે વીજળી આદિકની ઉગેહી લાગે તો

માથે કામળી નાખવાના કાળમા કામળી નાખ્યા સિવાય

અગાસી જમ્યામા જાય તો

વર્ષાદિકના છાટા લાગે તો

વાડામા સ્થડિવ જાય તો

બેઠા પડિછમણુ કરે તો

બેઠા ખમાસમણુ દેય તો

ઉઘાડે મુખે બોલે તો

આ નિવાય ણીજ પણ અનેક કારણો આવોયણુ આને
તેવા છે તે પ્રસંગોપાત જાણી લેવા આની આવોયણુ નુ આ-
પવી તે શુકગમ્ય હકીકત છે એ કાડ પણ વિરાધના ન થઈ
હોય તોજી દરેક ઉપધાનના ચોથા ભાગનો તપ આપનામા

આવે છે અને તે ઉપધાનમાથી નીકળ્યા પછી પોસહ સચુક્ર કરવાનો છે સત્ત્વાયધ્યાન પણ સાથે કરવાનું છે દૃષ્ટાત તરીકે પહેલા ઉપધાન સળધી કાઢે પણ વિરાધના ન થઇ હોય તે પણ ત્રણ અહોરાત્રિના પોતહ ઉપવાસથી રૂઝા અને ૬૦૦૦ રવાધ્યાય કરવી, અર્થાત્ ૬૦ નવકારવાગી જ ધાપાનની ગણવી, જોડી આલોચણ તે અવશ્ય આપવામા આવે છે આ પ્રમાણે દરેક ઉપધાન માટે મમજવુ ને જિવાય બીજી જાળતની આવોયણ આવોમણ લેનાર આવક દ્રાવિકાની શરીરસ્થિતિ વિગેરે જોડને આપવામા આવે છે, તે હકીકત ગુરુમહારાજને આધીન હોવાથી અહીં તે સળધી વિશેષ ઉ-લ્લેખ કરવામા આગ્યો નથી

ઉપર પ્રમાણે ઉપધાન વહન કરવાને પ્રાતે પહેલું બીજુ, ચોથુ ને છર્ડ ઉપધાન વહન કરનારને વહેવામા વહેવુ છર્ડા ઉપધાનમા પ્રવેશ કરે તે દિવસે અને મોડામા મોડુ છ માસની અંદર માળારોપણ કરવામા આવે છે, અર્થાત્ માળા પહેરવામા આવે છે માળા પહેરવાથી ઉપધાન કયાંની સમાપ્તિ મદિરના શિખર ઉપર ઠળગ ચઢાવવાની જ્યેમ થાય છે, તે અવશ્ય કરવા ચોગ્ય ક્રિયા છે માળા પહેરવાને આગળ દિવસે ઉત્તમ દેશમ વિગેરેની કગવેલી માળા મહોત્સવપૂર્વક વરધોડો ચાની ગુરુ પાસે લઇ જઈ ત્યા તેની પ્રતિષ્ઠા કનવીને પછી પોતાને ઘરે અથવા શ્રી સર્વે ઠરાવેવા-આદેશ આપેવા ગૃહસ્થને ઘરે લઈ જઈ જાળેડ ઉપર પધરાવવી અને ત્યા માળા પહેરનારે રાત્રિ જાગરણ કરવુ, પરમાત્માની સ્તુતિ સ્તવનાદિવડે રાત્રિ જ્યાતીત કરવી, પછી પ્રભાતે તે માળા લઈને ગુરુમહારાજ પાસે માળા પહેરવા જવુ

૧૨ માળા પરિધાન વિધિ

ઉપધાનવિધિ વિગેરેમા બતાવેલા ગુણ સુદૃષ્ટ ઉપધાન વહન કરેલા શ્રાવક શ્રાવિકા ઉત્તમ વચ્ચાલકાનું ધારણ કરી ગુરૂ મહારાજ પાસે આપે ત્યાં નહીં મહાવવામા આવે ઉપધાન વાહક પોતમહમા ન હોય તો શ્રીરૂળ લઈ નહીંને ત્રણ પ્રશ્નિષ્ઠા આપે, પછી સુહૃપત્તિ, ચન્વળો મહણ કરી ખમામમણુ દઈ ઈ રિયાવટી પડિછેનો, સુહૃપત્તિ પડિવેહી, વદણુ મમુદશને લગતી ક્રિયા ઠગે, ત્યાંપછી અનુજાને લમતી ક્રિયા કરે તે ક્રિયા ગુરૂમહારાજને કરાવવાની હોવાથી અહીં લખી નથી આ ક્રિયા ઠગે ઉપધાન માટે ભેળી થાય છે પછી ગુરૂમહારાજ માળાની અભિમત્રિન વામવડે પ્રનિષ્ઠા કરે અનેત્યાંપછી ગુરૂ મહારાજ માળા પહેગવનાં વૃદ્ધ બધુ પુત્રાદિક જે હોય તેને પ્રશ્નચર્ચાકરનો ચતુર્થાક્રિત નિયમ કરાવી માળા તેના હાથમા આપે એટલે તેઓ માળાને વહન કરી પોતાના ને માળા પહે-ગનારના ઉપાગમા તિલક કરી ત્રણ અથવા માત્ર નવકાં ગણીને માળા પહેરાવે ત્યાર પછી માળા સહિત નહીંને ત્રણ પ્રશ્નિષ્ઠા આપે જાણુ નવકાર ગણુતા ને ખમામમણુ હેતા આપે ગુરૂ મહારાજ વામમેષ કરે સકળ નવ પણુ વામમેષ કરે પ્રાતે અવિધિ આગાતનાનો મિન્દામિ દુષ્ટક દેય

ઈતિ માગારોપણુ વિધિ

માગારોપણુનું કાર્ય થઈ રહ્યા પછી શિષ્ય ગુરૂમહારાજને ખમામમણુ દઈ હિનશિક્ષા દેવાની માગણી-પ્રથના કરે એટલે ગુરૂમહારાજ દેશના પુત્રે તે આ પ્રમાણે —

નાળ પયાસમં સોહઓ, તવો સજમો અ ગુણિધરો ।

તિર્ણંપિ સમાઓમે, મુરકો જિણસાસણે ધણિઓ ॥૧॥

મુક્તિરૂનીવરમાલા, મુકુતજલાકર્ણે ઘડીમાલા ।

સાક્ષાદિવ ગુણમાલા, માલા પરિધીયતે ધન્યૈ ॥૨॥

“ પ્રકાશક એવું જ્ઞાન, આત્માને શુદ્ધ કરનાર તપ અને
ગુણિધારક સયમ-એ ત્રણેનો મયોગ થવો તેને જ્ઞાનસાસનને
વિષે મોક્ષ કહ્યો છે ”

મુખિદ્વંદ્વી કન્યાની વરમળા જેવી, મુકુત જે પુણ્ય તે
રૂપ જળનું આકર્ષણ કરવામા ઘડિમાળ-રેટ જેવી અને સા
ક્ષાત ગુણોની માળા હોય તેવી આ માળા ધન્ય મનુષ્યો જ
ધારણ કરે છે ”

શુભમહારાજ આ પ્રમાણે ઉપદેશ આપે છે, ત્યારબાદ
માળાદાપણ કાર્યની મમાસિ થાય છે માળા પહેરનાર ઉપ
ધાનવાહકોએ તે દિવસે ઉપવાસ અથવા આયજિલ કરવું અને
રાત્રિએ પોસહું લેવો, માળા પહેરે તે વખતે વાજીરો વગડા
વવા, જીન ગવરાવવા, સ્વજન વગેરે પહોંરામણો માળા પહેરના
રને કરવી, માળા પહેરનારે દેવપૂજા, શુભશક્તિ, જ્ઞાનપૂજા
કરવી, પ્રભાવના કરવી, યથાશક્તિ સ્વામીવચ્છવ કરવું

છતિ માળા પરિધાપન વિધિ

મળા પહેર્યા પછી જીજે દિવસે એજાનન કરવું માળા
પહેર્યા પછી આજામા આજા હજ દિવસ અને વધારેમા હમાસ
પ્રયત્ન માળા પહેરનારે પ્રહાર્ય પાળવું, ભૂમિ સમન કરવું,

સચિત્તનો ત્યાગ કરવો, ૨ સાવધ આ-લ તજવો, ઉપવાસ આયબિલાદિ તપ કરવો અને દશ દિવસ સુધી દરરોજ ૧૦૦ લોગસ્સનો કાઉસ-અ કરવો ને ૨૦ નવકારવાળી ગણવી

માળા પહેર્યા પછી ઉપધાનના દિવસોમા લાગેલા દોષોનો નોષ કરી-કરાવી રાખ્યો હોય તે ઉપધાન વહન ઠરાવનાર ગુરૂમહારાજ પાસે લઈ જઈ તેઓ માહેળ જે આલોચણ આપે તે અહણ કરવી અને તે મુફતની અદર પૂર્ણ કરી આપવી.

૧૩ આલોચણ લેવાનો વિધિ

પોતપોતાના ઉપધાનની સમાપ્તિમા તપને દિવસે સંધ્યા પ્રવેદન પછી મુહુર્ત પડિલેલી જે વાદળા હઈ ખમાસમણ પૂર્વક ' ઇન્છાં સોધિ મ દિસાવુ ? ' ગુરૂ કહે- ' સ દિસાવહ ' શિષ્ય ખમાં ઇન્છાં 'બોધી કન્થુ' ગુરૂ કહે ' કરજો ' શિષ્ય ' તહત્તિ ' કહે. પછી એક નવકાર ગણી ' ઇન્છાંકાળી ભગ વન્ પમાય કરી શુદ્ધિ અતિઆર આળોવાવો ' એમ કહી અવ શ્રદ્ધમા પેસી, હુન્કૃત્ય આળોવે-મિન્છાદુક્કડ આપે લાગેલા દોષ ગુરૂ પાસે પ્રગટ કરે અને ગુરૂમહારાજ આપે તેટલી આલોચણ કરવાનું કણુલ કરે, ઇતિ આલોચના વિધિ

આ વિધિ હરેક ઉપધાનને અતે ન કરવામા આવે તો ઉપધાન પૂર્ણ થયા પછી અથવા માળા પહેર્યા પછી ગુરૂ પાસે ન્યારે આલોચણ લેવા જાય ત્યારે ઇન્દ્રિય વધી પડિછમીને કરવા ચોગ્ય છે

૧ બીજો તપ છ માસ સુધી ન થઈ શકે તો સચિત્તનો ત્યાગ તો બનના સુધી ૭ માસ સુધી જ ૨ કરવો હિતુ પાણી પીવું

ઉપધાન વહન કરનાર આવક આવિકાએ પોતાની જાડ
ગીના પાઠણ ભાગમાં પણ ઉપધાન વહન કર્યાની યાદગિરિ
માટે મચિત્તાદિકનો કાયમને માટે ત્યાગ કરવો જરૂરિયાતિકનો
યથાશક્તિ નિયમ કરવો, પર્વતિથિએ પૌષ્ઠ નધમ્યાદિ કર
વાનું લક્ષ્ય રાખવું ઠેવેશ, કકામ, નિહા, વિકથા, મહા આરભ,
પરિશ્રદ્ધાદિક કાર્યમાં પ્રવૃત્તિ ન કરવી ચૌક નિયમ ધારવાની
અને સવાર આજ પ્રતિકમણાદિક કરવાની પ્રવૃત્તિ રાખવી
આમાયિત્, દેવપૂજા, ગુરૂવદનાદિ કરવોજ આવશ્યક જવું હ વધ
તીર્થયાત્રા કરવી યથાશક્તિ સ્વામીવચન્યાદિ કરવું હુકામ
ઉપધાન વહન કર્યાની યાદદાસ્ત તાજી રહે અને તે મહાન ક્રિયા
ઉજ્જવળ રહ્યા કરે તેવી પ્રવૃત્તિ કરવી પાપકાયથી નિરતર
પાછા હઠવું નમકિતમાં તો માણાત પણ ફપણ ન લગાડવું
શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ધમની હઠ બદલા ગળવી ઇતિ

૧૪ ઉપધાન મળધી વિનિયમ હકીકત

આ હકીકત ઉપધાનવાહકે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા લાયક
હોવાથી જુદી જુદી વિધિઓની પ્રતોમાંથી તેમજ મેનપ્રત્યા
દિકમાંથી મહણ કરીને લખવામાં આવી છે

૧ જે જે સૂત્રોને માટે ઉપધાન વહન કરવામાં આવે છે તેનો
ઉદ્દેશ ઉપધાન વહેતા કરવામાં આવે છે, જે સમુદ્દેશ તથા
અનુસા વધા સૂત્રોની માળા પરિધાયન વખતે કરવામાં
આવે છે તેમાં ઉદ્દેશ તે સૂત્રાર્થ અહણ કરવાની યોગ્યતા,
સમુદ્દેશ તેનું જ વિશેષપણ અને અનુસા ત તે સૂત્રો
પઠન પાઠન કરવાની આજ્ઞા—જેમ સમજવું

૨ દેવવદનના સૂત્રો કે જેના ઉપધાન વહન કરવામાં આવે છે,
તે સિવાયના બીજા સામાયિકાદિ આવશ્યકના સૂત્રો માટે

- ઉપધાન વહન કરવાનું કુમાન નથી તદુપરાત અહિંસર
જાદિ ચાર પયજા અને દશવૈશ્વિક સૂત્રના ૪ અધ્યયન
ભણવાની આવકને છુટ છે તેને માટે ત્રણ ત્રણ આય ભિત
કરીને વાચના લેવાનો વિધિ છે તે ગુરુગમથી જાણી લેવે.
- ૩ ઉપધાન વહન કર્યા અગાઉ નવકાન્ઠિ ભણવા ભણાવવામા
આવે છે તે જીત વ્યવહાર તથા સ પ્રદયથી થાય છે, પરંતુ
તે ભણ્યા પછી પણ પહેલી જોગવાઈએ ઉપધાન વહન
કરવાની જરૂર છે
- ૪ ઉપધાનમા કે અન્ય દિવસે પોતહુ પ્રથમ પહોરમાજ લઇ
ગઢાય છે પ્રથમ પ્રહર વ્યતીત થયા પછી હર્ષ શગતો નથી
- ૫ સામાન્ય પૌષધના એકાસણામા પણ લીલોત્તરીતુ શાક,
પાકા ફળ, તેનો રસ વિગેરે વર્જ્ય છે
- ૬ ઉપધાન ન જાળી એકાસનમા મુખ્ય વૃત્તિએ તા મરમ આ
હારનો નિષેધ છે, પરંતુ તપસ્યા વિશેષ હોવાથી શરીર-
શક્તિ નભાવવાને માટે તેવા પદાર્થો લેવામા આવે છે, તો
પણ તેમા જને તેટલી ઓછાશ જાખવી ને આમકિત તજવી
- ૭ ઉપધાન મજાળી કે અન્ય પૌષધમા ધાળણી માથે નાખ
વાના કાળ વખતે અગાસે જણુ પડે તો કામળી ઓઢીને
જણુ માથે કટાસણુ નાખીને જણુ નહીં અને આબ્યા
પછી ઓઢેલી કામળી ખીંતીએ મૂકી નાખવી, જે ઘડી
મુધી તેને પાથરવી નહીં કે ઉપયોગમા લેવી નહીં.
- ૮ ક્રિયા કરવા માટે વસ્તી શુદ્ધ હોવાની પ્રથમ આવશ્યકતા
છે, તેથીજ ગુરુમહારાજ ક્રિયા કરાવે છે ત્યારે પ્રારભમા
' મુઢા વસહી ' એટલે ' વસ્તી શુદ્ધ છે ' એમ કહેવામા

આવે છે તેવી રીતે કહ્યા અગાઉ સુસ્ત આવક શ્રાવિકાએ ક્રિયા કરવાના સ્થાનની ચોતરફ ૧૦૦ સો હાથ સુધી વસ્તી જોઈ લેવી, તેમાં મનુષ્ય કે તિયં ચતુ શબ્દ કે તેના શરીરનો હાડકાધિરાદિ ભાગ પડ્યો હોય તો તે ત્યાંથી દૂર કરાવવો, ત્યારપછી ત્યાં ક્રિયા થઈ શકે તિય ચતુ શબ્દ કે તેનો વિભાગ ૬૦ હાથની અંદર રહેવો ન જોઈએ મનુષ્યનો ૧૦૦ હાથની અંદર રહેવો ન જોઈએ

- ૯ ઉપધાનની અંદર તૈવાજ્યગ-તેજ ચોળાવણુ અને ઔષધ લેણુ તેના નિષેધ છે, પરંતુ પ્રગળ કારણે શુદ્ધની આશાથી લેણુ
- ૧૦ અધને ઉપધાન વહનનો નિષેધ નથી, પરંતુ તેને બીજા સચણુ મનુષ્યની સહાયનાં અપેક્ષા છે
- ૧૧ ક્રિયા કરતા સ્થાપનાચાલ' ને ક્રિયાકારકની વચ્ચે મનુષ્ય તિય આદિની આઠ પડવી ન જોઈએ
- ૧૨ મમુકાચે પઠિલેહણુ કરીને કાળે ઉદયો હોય ત્યારપછી કાંઈ એકાકી પઠિલેહણુ કરે તો તેણે પછુ કાળે ઉદયવો જોઈએ
- ૧૩ ઉપધાનમાંથી નીકળે તે દિવસે એકાસન કરણુ જોઈએ ન શને પોસહ લેવો જોઈએ
- ૧૪ ચાતુર્માસમાં ઉપધાન વહન કરનારે પાટ પાટવા વાપરવા
- ૧૫ માળા વહેલામાં વહેલી આવો શુદ્ધિ ૧૦ મે પહે ૧ શકાય
- ૧૬ છત્રીયાને પહેલે દિવસે માળા પહેરી શકાય છે, પણ તે પ્રગળ કારણુ હોય તો અને તેમ કરણુ પડે તો તે દિવસે પ્રવેદન ઠરાવી રહેલી વાચના આપીને પછી માળા પહેરાવે

- ૧૭ જે દિવસે વાયના લેવાની હોય તે દિવસે મવારે લેવી ભૂલી જાય તો સાજે પવેણ કયાં અગાઉ લેય તે વખતે પણ ભૂની જાય તો બીજે દિવસ સવારે પવેણ કયાં અગાઉ લેય-તો તે દિવસ બીજા વાયનામા ગણી શકાય
- ૧૮ ઉપધાનમાથી નીકળ્યા પછી જે માળા પહેરવામા આવે તો માળા પહેરવાના પ્રથમ દિવસે એકાસન કરવું માળા પહેરવાને દિવસે ઉપવાસ કરવો, ને તે પછીના દિવસે એકાસન કરવું, એમ અતુર્ય ભક્ત ડગ્ગુ
- ૧૯ માળા પહેરવાનારે પણ તે દિવસે ઓછામા ઓછો એકાસનનો તપ કરવો
- ૨૦ સાજ સવાગની પ્રવેદનની ક્રિયામા સાજની પડિલેહણમા અને સો કદમ ઉપરાત અથ દિલ માત્રુ કરવા, દેશમર દર્શન કરવા અથવા કૌંઈ પા ઢાળે જવું થાય તો ઈન્ડિયાવહી પડિછમીને ગમણાગમણે આલોવવા જ નોંધએ
- ૨૧ ઉપધાનવાહક શ્રીઓએ માર્ગે શાલતા ગીતગાન કરવું યોગ્ય નથી એમ શ્રી હીરપ્રક્ષમા કહ્યું છે
- ૨૨ નદી માડવાની હકીકત શ્રી અનુયોગદ્વાર સૂત્રમા કહેલી છે
- ૨૩ ઉપધાનમા ઉપવાસને દિવસે કલ્યાણક તિથિ આવે અને ઉપધાનવાહક કલ્યાણક તપ કરતો હોય તો તે ઉપવાસથીજ સંતે
- ૨૪ અલોચણનો તપ શ્રીભગિ ઋતુસમયમા કરે તો લેખે ન લાગે
- ૨૫ આલોચણ જે જે બાબતની ઉપર ગણવામા આવી છે, તે બધા કાયયોગને લગતા પ્રકારો છે, પરંતુ ઉપધાનવાહકે

મનમાં પણ આહટ દોહટ ચિતવવા નહીં અને વચનદ્વારા
કેાઈને ઠકંશ વચન કહેવા નહીં, કલેશ કરવો નહીં, ભૂલે
ચુકે ગાળ દેવી નહીં વિકલા કરવી નહીં, પરનિદા કરવી
નહીં ઇત્યાદિ વચનયોગ સળધી ક્રિયા જો વિપરીત ક-
રવામાં આવે તો તેની વિશેષ આવોયણ આવે ॥ એમ
સમજવું અને તે શુદ્ધમહારાજ પામે પ્રકાશિત કરવું

અ. ક્રિયામાં મુખ્યતા પૌષધની છે અને પૌષધને લગતી
તમામ વિધિઓ, સૂત્રો તેના અર્થો તથા જરૂરની સમજાવટો
અમારી ડાખેલી પૌષધવિધિ નામની છુકમાં લખેલ છે, તેથી
આ છુકની સાથે તે પણ રાખવી અને બંને છુક સાથે વાંચી
જવી, જેથી પ્રયાસકારકનો પ્રયાસ સફળ થાય તથાસ્તુ

॥ અથ ઉપધાનનુ સ્તવન ॥

(હાલ ૧ લી દેગી જુટકની)

શ્રી વીરજિનેશ્વર, સુપર દીપ ઉપદેશ ॥ મુળે વાર પરસ્વદા,
નહી પરમાદ પ્રવેશ ॥ મુળજોર શ્રાવક, જો વહીય ઉપધાન ॥
નવકાર ગળ્યા તો, મુઝે મુગુણનિગાન ॥૧॥ જુટકા ॥ પઢિકમ-
ણુ કિરિયા તો મુઝે, જો વહીય ઉપધાન ॥ કમ જાણી ઉપધાન
વહો તુમે, શ્રાવક થ' સાવધાન ॥૨॥ નવકારતળો તપ, પહલુ
અદારીઝ હોય ॥ કેરિયાવહીનો તપ, વીજુ અદારીઝ જોયા ॥
વેદુ ઉપધાને, દિન અદાર અદાર ॥ ઉપવાસ પકાસણ, તપ હોય
સાદાર ॥૩॥ જુટકા ॥ સાદારાર ઉપવાસ તે કીજે, મુરુમુગ

पोसो लीजे ॥ चोथ एकांतर एक एकासणुं, पापपडल सत्री
 छीजे ॥ ८॥ ए बेहु उपधानमें, माढी नाद मंडाण ॥ पूजाने
 परभावना, उच्छ्वकरो सुजाण ॥ किरिया सवि सुगो, सा-
 धुनीरहेणी रहोए ॥ देहरे देव वादो, सुमति गुपति निरवहीए
 ॥ ९ ॥ सुमति गुपति सुपरंआरागो, चैत्यवदन न विसारो ॥
 दोघसहस नवकारगणीने, पोरसी भणी संघारो ॥ ६ ॥ पांचे
 उपवासे, पहेली वायण होय ॥ तप पूरे बीजी, गुरुमुख लीजे
 सोय ॥ एहु जो छडे, तो तस दिहाडो वाये ॥ तिम मृहपत्ति
 पाडे, जो सोवतां नवी लाये ॥ ७ ॥ तिम अकाल सजाइ बमने,
 दिहाडो लेखे नावे ॥ जीवघात विकया हास्यादिक, तो आ-
 लोयण आवे ॥ ८ ॥ अरिहत चेडयाण, चोकीयुं तस उपधान ॥
 उपवास ने आयिल, चार दिवसनु माना ॥ उपवास अही जब,
 तप सपूरणथाय ॥ वायणा तव लीजे, पामी सुगुरूपसाय ॥ ९ ॥
 सुगुरूपसाये छकीयुवहीए, सात दिवस परिमाण ॥ बे उपवासे
 पुरखरवरदी अहीए सिद्धाण मुद्धाण ॥ १० ॥

(ढाल २ जी-देशी उद्धारनी.)

भाइ हरे माल पहरावो ॥ साहमि साहमिणने नोतरावो ॥
 भला भोजन भक्ति करावो ॥ रुपानी रक्वेयी घडावो ॥ १ ॥
 माहमेवा भीठाइ भरीए ॥ हीरागल कमखा घरीए ॥ चतुराईनी
 चाल म चूकी ॥ माहे रुपानाणुं मृको ॥ २ ॥ चार पोहोर

देवदाय भासा ॥ गाय गवरप जिनगुणरासा ॥ साहमिणीने श्री
 तबोले । इय रतोजगे रंगरोला ॥ ३ ॥ इणीपर ए माल जगावो ॥
 नेजा निशाण मगावो ॥ पच शब्द डोल सरणाड ॥ सावेछा
 सचल सजाइ ॥ ४ ॥ कुअगीशिर सुप भरीने ॥ उद्राणी शि-
 णगागीजे ॥ जिनशासन सोढ चढावो ॥ जगे घोववीज इम
 वावो ॥ ५ ॥ गयर शिर ठवीए माळ ॥ मार्गे दीयो दान
 रस्ताळ ॥ इणीपर सत्र साजन साये ॥ मात्र आणी दोओ
 गुरुदाये ॥ ६ ॥ गुरराय ठर तिहा वाम ॥ आवरु मन अतिही
 उल्लास ॥ जेढने माला फठ ठवीजे ॥ मणिमय भूषण तस दोजे
 ॥ ७ ॥ अगपूना प्रभावना कीजे ॥ प्रवधारी पहेरामणी दोजे ॥
 पाठा पुस्तक ने रमाल ॥ गुरुपक्ति करो सुविशाल ॥ ८ ॥
 हये शक्रस्तव उपगान ॥ पात्रीश दिवस तस मान ॥ उपवास
 साढोडगणीश ॥ वायणा त्रण अतिही जगीश ॥ ९ ॥ हय
 अठावीसह जेढ ॥ उपगान लोगस्सनु तेढ ॥ साढापन्नर
 उपवास ॥ वायणा त्रण लीलविलास ॥ १० ॥ इणीपर ए छ-
 उपगान ॥ आवरु आविका थाओ सावधान ॥ बहो सफल
 करो अवतार ॥ ससारतणो ल्हो पार ॥ ११ ॥

कलश

श्री वीरजिनेश्वर उपगानविधि इम भद्रिक हितहते कह ॥
 महानिशिधसिद्धातमाह सुलभनेवी सहदे ॥ आराधीए उप

❀(અનુક્રમણિકા)❀

૧ ઉપનામ એટલે શુ ?	૧
૨ ઉપધાન નહેનાની આનરથક્તા	૨
૩ ૭ ઉપનામના નામ, દિવસો, તપ વિગેરે	૪
૪ ઉપનામના એવાસનમા શુ શુ વપરાય?	૭
૫ છ ઉપધાનની વાચનાઓ	૯
૬ ઉપધાનની પ્રવેશ વિધિ, પ્રભાત વિધિ	૧૦
૭ સધ્યા અનુષ્ઠાનવિધિ	૧૩
૮ દુરોજ કરવાની ક્રિયા ને તેનો વિધિ	૧૪
૯ પુરુષોએ અને સ્ત્રીઓએ નાખનાના ઉપગરણો	૧૭
૧૦ વાચના લેનાની વિધિ	૧૮
૧૧ શુ શુ કારણે દિવસ પડે ?	૧૯
૧૨ આતોયણના કારણો	૨૧
૧૩ માળા પન્ધિપન વિધિ.	૨૩
૧૪ આતોયણ લેનાનો વિધિ.	૨૫
૧૫ ઉપનામ સળધી વિગેરે લક્ષીકૃત	૨૬
૧૬ ઉપધાનનુ સ્તનન	૩૦

વાન વહેતાં ચાર મેદે રૂમ્ એ ॥ દાન ગીલ તપ ભાવ સુભગતો
 પામોઈ શિવેશ્વરે ॥૧॥ અપટપાટ શરીર હોય તે પાદમા
 આરે વળો ॥ સ્વાસમેળ મુદ્ધપત્તિ કિરોયા જાણે વિધિ શ્રાવ-
 રૂતળી ॥૩૫૫૫૫૫ ગુણ કહું કેતા કહેતાં નાથે પાર એ ॥
 દોષ સફળ શ્રાવરૂતળી કિરોયા ઉપગને નિરપાર ॥૩૫૫૫૫૫-
 પગલુતાયક સુમતિદાયક શ્રી વિજયપ્રભુમુગીશ એ ॥ પુન્યપતાપે
 અવિરુ દિનદિન જગત જાસ જગીશ એ ॥ શ્રી કીર્તિવિજય-
 ઉવજાયસેવક વિનય ઇણિપરે વિનયે ॥ દેવાધિદેવા ધર્મહેવા
 દેવો મુક્તને મનોમને ॥ ૩ ॥ રૂતિ ॥

કેટલીક વધારે મમતુતિ

એવું અને આરેા માસમા ગુરુ ૬-૬-૬ જે રૂતિ ૩૫૫
 દિવસ અને ૫-૫-૫ દિવસ એ આ ૬-૬-૬ અમરજાયના તે-
 વાધી ઉપધાનમા મળી નકાતા નથી, પરંતુ ચોવા ન છડી
 ઉપધાનમા નેના આ નળાનો નથી

મંદુરો આ આ અક્ષરો કેટલી- પ્રિધિમાં ચોવા
 ઉપધાનમાં કૈવ્યસ્તવના પ્રારભમા અને કેટલી- પ્રિધિમાં
 પાયમા ઉપધાનમાં તામસ્વનના અતમા રાગના આપવા
 માટે લખનામા આર્યો કે ઉપધાન નહિનગનાને પ્રવૃત્તિ
 અનેમાં તેની રાગના આપવી